

Η ιστορία των Ελλήνων της Μαριούπολης: Οι διώξεις και η φυγή..

[Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Ιστορία, Αρχαιολογία, Παλαιογραφία, Στρατιωτικά & Εθνικά θέματα](#)



Την ώρα που οι ρωσικές δυνάμεις σφυροκοπούν την Μαριούπολη και άλλες περιοχές στην Ουκρανία και η ελληνική πρεσβεία στον Κιέβο έκλεισε η σκέψη όλων βρίσκεται στους δεκάδες χιλιάδες Έλληνες της περιοχής.



Η Ουκρανία είναι σήμερα ίσως η μόνη χώρα στον κόσμο όπου υπάρχουν σημαντικές κοινότητες Ελλήνων που φτάνουν περίπου τους 150.000.

Οι Έλληνες της Ουκρανίας έχουν πίσω τους μια μακρά ιστορία 2.500 ετών. Ηδη από τον 6ο αιώνα είχε αρχίσει η ελληνική εποίκιση στα παράλια της Μαύρης Θάλασσας και στην χερσόνησο της Κριμαίας. Και η παρουσία αυτή των Ελλήνων είναι αδιάλειπτη εδώ και 27 αιώνες.

Οι αρχαίοι Έλληνες ονόμαζαν την Κριμαία Ταυρίδα σύμφωνα με το όνομα των κατοίκων της, των Ταύρων. Ο Ηρόδοτος αναφέρει ότι ο Ηρακλής όργωσε αυτή τη γη χρησιμοποιώντας ένα γιγάντιο ταύρο.

Στα τέλη του 5ο αιώνα οι αρχαίοι Έλληνες αποικιστές άρχισαν να εγκαθίστανται κατά μήκος της Μαύρης Θάλασσας.

Κάπου εκεί βρισκόταν και η μυθική Κολχίδα από όπου ο Ιάσωνας πήρε το χρυσόμαλλο δέρας.

Το 1777, μετά την προσάρτηση της Κριμαίας στη Ρωσία, η Μεγάλη Αικατερίνη διέταξε την εγκατάσταση όλων των Ελλήνων από τη χερσόνησο στη Βόρεια Αζοφική, έτσι έγιναν γνωστοί ως Έλληνες της Αζοφικής.

Εκεί θα ιδρύσουν μια νέα πόλη, στην οποία θα δώσουν το όνομα της Παναγίας και θα ονομαστεί Μαριούπολη.

Από εκεί και πέρα η ελληνική μητρόπολη της Ουκρανίας θα μεταφερθεί στην περιοχή της Μαριούπολης με 23 ελληνικά χωριά.

Στην Οδησό την τέταρτη μεγαλύτερη πόλη της Ουκρανίας, υπήρχε μία καλά οργανωμένη ελληνική παροικία. Η πόλη είναι συνδεδεμένη με την Ιστορία του Ελληνισμού. Το 1814 ιδρύθηκε στην πόλη η Φιλική Εταιρεία. Την ίδια χρονιά λειτούργησε και το πρώτο ελληνικό σχολείο.

Από τον 18ο έως τις αρχές του 20ου αιώνα, στον Καύκασο μετανάστευαν μαζικά οι Έλληνες από την Οθωμανική Αυτοκρατορία, κυρίως από την περιοχή του Πόντου.

Στη Μαριούπολη δημιουργήθηκε ο εκδοτικός οίκος “Κολεχτιβιστής”, ο οποίος εξέδιδε την ομώνυμη ελληνόγλωσση εφημερίδα είτε στη δημοτική, είτε στη μαριουπολίτικη διάλεκτο. Το 1928, μόνο στην περιοχή της Μαριούπολης, λειτουργούσαν 39 ελληνικά σχολεία πρώτης βαθμίδας και έξι της δεύτερης με 159 δασκάλους.

Η Οκτωβριανή Επανάσταση και κυρίως η εποχή του Στάλιν θα επηρεάσει αποφασιστικά το μέλλον των ελληνικών κοινοτήτων.

Τον Δεκέμβριο του 1937, με απόφαση της σταλινικής ηγεσίας η ελληνική μειονότητα στοχοποιήθηκε. Περίπου 30.000 Έλληνες μεταφέρθηκαν στη Σιβηρία. Η ελληνική σοβιετική παιδεία απαγορεύτηκε, τα ελληνικά σχολεία έκλεισαν, τα ελληνικά κομματικά τυπογραφεία καταστράφηκαν, οι αυτόνομες σοβιετικές ελληνικές περιοχές καταργήθηκαν. Εκατοντάδες έχασαν τη ζωή τους έπειτα από δίκες-παρωδία. Με ψευδείς κατηγορίες, εκτελέστηκαν όλοι οι Έλληνες διανοούμενοι, καθώς και χιλιάδες εργάτες και αγρότες ελληνικής καταγωγής.

Πολλοί Έλληνες άλλαξαν τα ονόματά τους και τα έκαναν ρωσικά για να διασωθούν.

Όμως το ελληνικό στοιχείο θα αφήσει τη σφραγίδα του και στο μοίρασμα του κόσμου μετά το τέλος του 2ου παγκόσμιου πολέμου.

Ενα από τα χαρακτηριστικά σημεία της Κριμαίας ήταν η περιοχή της Γιάλτας, μια κωμόπολη που το 1900 κατοικούνταν από 10.000 Έλληνες. Το όνομά της είναι ελληνικό, προερχόμενο από τη λέξη “γιαλός”. Στην περιοχή εγκαταστάθηκαν πολλοί πρόσφυγες από τα Βαλκάνια. Βόρεια της Γιάλτας η περιοχή ονομάστηκε Λιβαδειά, και ο Λάμπρος Κατσώνης απέκτησε με τσαρική εντολή μια μεγάλη

έκταση γης. Το αρχοντικό που υπήρχε στην ιδιοκτησία του Κατσώνη μετατράπηκε σε ξενοδοχείο υπό την επωνυμία “Λιβαδειά” και σ’ αυτό υπογράφηκε τον Φεβρουάριο του 1945 η περίφημη συμφωνία της Γιάλτας, με την οποία οι νικητές του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου μοίρασαν μεταξύ τους τον κόσμο.

Στην συνέχεια με την άνοδο στην εξουσία του Νικήτα Χρουστώφ, οι Έλληνες της Ουκρανίας, όπως και της υπόλοιπης πρώην Σοβιετικής Ένωσης, αποκτούν σχετική πολιτική ελευθερία.

Το κλίμα όμως αλλάζει ριζικά όταν στο τιμόνι της Σοβιετικής Ένωσης βρίσκεται ο Μιχαήλ Γκορμπατσώφ.

Στις 25 Ιανουαρίου του 1989 στη Μαριούπολη, ιδρύεται ο πρώτος ελληνικός σύλλογος, με πρωταρχικό σκοπό την αναγέννηση της ελληνικής διαλέκτου της Μαριούπολης και η εκμάθηση της νέας ελληνικής γλώσσας. Την 25η Μαρτίου του ίδιου χρόνου γιορτάζεται για πρώτη φορά η εθνική μας εορτή και ακούγεται ο εθνικός ύμνος.

Από το 1992 έως το 2000 στον τοπικό δημοτικό ραδιοφωνικό σταθμό, δυο φορές το μήνα μεταδίδονταν η εκπομπή “Καλησπέρα”. Από το 1992 έως το 1995 στο Ντονέτσκ εκδίδονταν η εφημερίδα “Λόγος”, ενώ από το 1994 άρχισε να κυκλοφορεί η εφημερίδα “Χρόνος” του ελληνικού συλλόγου της Μαριούπολης και το 1996 άνοιξε Ελληνικό προξενείο.

Η ελληνική γλώσσα διδάσκεται σε εκατοντάδες παιδιά, ενώ οι έδρες νεοελληνικών σπουδών της Μαριούπολης, του Κιέβου, της Συμφερούπολης και του Λβοφ έχουν εκπαιδεύσει εκατοντάδες δασκάλους της ελληνικής γλώσσας.

Τις τελευταίες δεκαετίες η Ομογένεια ξαναβρήκε τα πατήματά της. Πλέον, τους Έλληνες της Ουκρανίας τους συναντά κανείς παντού. Είναι καταστηματάρχες, ακαδημαϊκοί, γιατροί, δάσκαλοι.

Μάλιστα στην προηγούμενη σύνθεση του ουκρανικού Κοινοβουλίου υπήρχαν δύο Έλληνες βουλευτές.

Πάντως το 2014 αρκετοί Ουκρανοί ελληνικής καταγωγής σκοτώθηκαν στις πολεμικές συγκρούσεις, ενώ μετά την προσάρτηση της Κριμαίας από τη Ρωσία ορισμένες ελληνικές κοινότητες εντάχθηκαν στη ρωσική επικράτεια.

Σήμερα τα συμφέροντα των Ελλήνων εκπροσωπούνται από 95 ελληνικές κοινότητες σε 21 περιοχές της Ουκρανίας, οι οποίες έχουν ενωθεί στην Ομοσπονδία Ελληνικών Σωματείων Ουκρανίας. Η Μαριούπολη με σχεδόν μισό

εκατομμύριο κατοίκους είναι το κέντρο του ελληνισμού, κάτι που μαρτυρεί και το όνομα της πόλης.

Πηγή: [The Toc.gr](http://TheToc.gr)